

Pregled izmjena Zakona o volonterstvu

Igor Milinović, mag. oec.

U Narodnim novinama br. 84/2021 objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu, koji je stupio na snagu 31. srpnja 2021.

Većim dijelom izmjene i dopune Zakona o volonterstvu (u nastavku teksta: Zakon) odnose se na jezična i nomotehnička poboljšanja. Značajnije novine koje su propisane izmjenama i dopunama Zakona su:

- redefiniran je i pojam dugotrajnog volontiranja kako bi bolje odgovarao realnom stanju, a uz to omogućeno je i dugotrajno volontiranje maloljetnih volontera;
- definirani su određeni pojmovi važni za volonterstvu kao što su: volontiranje poslovnog subjekta, koordinator volontera, program volonterskog centra;
- definirane su odredbe koje su u primjeni izazivale nedoumice, poput odnosa volontiranja i pripravničkog staža;
- proširen je broj članova Nacionalni odbor za razvoj volonterstva te je uređeno i imenovanje zamjena članova.

1. Dugotrajno volontiranje

Prema izmijenjenom čl. 3. st. 2. Zakona, dugotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja redovito i kontinuirano, **najmanje dva puta mjesečno (do sada je bilo propisano na tjednoj osnovi)** u razdoblju od najmanje tri mjeseca bez prekida.

Izmjenama čl. 12. st. 5. Zakona omogućeno je i dugotrajno volontiranje maloljetnih volontera.

2. Volontiranje poslovnog subjekta

U brojnim tvrtkama u Hrvatskoj postoji razvijen sustav volontiranja poslovnog sektora pa je tako izmjenama Zakona uređen pojam volontiranja poslovnog subjekta. Volontiranje poslovnog subjekta je volontiranje koje poslovni subjekt, koji posluje s ciljem stjecanja dobiti, provodi za dobrobit zajednice, obvezno u suradnji s organizatorima volontiranja, a koje njegovi zaposlenici obavljaju dobrovoljno i koje ne predstavlja njihovu radnu obvezu.

3. Odnos volontiranja i pripravničkog staža

Izmjenama Zakona jasnije je definirano da se **volontiranjem NE smatra** odrađivanje pripravničkog staža i drugi oblici osposobljavanja osoba koje se prvi put zapošljavaju u zanimanju za koje su se

školovala, odnosno koje na taj način stječu radno iskustvo koje je zakonom ili drugim propisom utvrđeno kao uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta zanimanja za koje su se školovala.

4. Izrada programa volontiranja

Zakonom je dodatno propisana obveza izrade programa volontiranja. Organizator volontiranja izrađuje program volontiranja kojim utvrđuje potrebu za uključivanjem volontera, vrstu aktivnosti, odnosno usluga, način i postupke pružanja tih usluga te druge elemente od važnosti za provedbu programa volontiranja.

5. Određivanje koordinatora volontera

Koordinator volontera ima značajnu ulogu za učinkovito upravljanje volonterskim programom. Stoga je propisano da za provedbu programa volontiranja organizator volontiranja je u okviru svoje organizacije dužan odrediti koordinatora volontera koji je zadužen za učinkovito upravljanje programom volontiranja pri čemu: nadgleda uključivanje volontera u organizaciju, osigurava kvalitetu procesa upravljanja volonterima, usmjerava interakciju između volontera i svih unutarnjih i vanjskih dionika organizacije te je odgovoran za dokumentiranje i osiguranje priznanja volonterskog doprinosa u postizanju ciljeva organizatora volontiranja.

6. Program volonterskog centra i način njihovog financiranja

S obzirom na to da volonterski centri predstavljaju značaj dio volonterske infrastrukture, izmjenama Zakona određen je pojam programa volonterskog centra kao i način njihovog financiranja.

Program volonterskog centra je program kroz koji organizacije civilnoga društva posreduju između volontera, organizatora volontiranja i zajednice, pružajući potporu u organiziranju, koordiniranju i provedbi volonterskih aktivnosti, pružaju relevantne informacije iz područja volonterstva i promiču vrijednosti volontiranja, provode izobrazbu iz područja upravljanja volonterskim programom, promoviraju primjere dobre prakse te poduzimaju druge aktivnosti s ciljem jačanja volonterstva u zajednici u kojoj djeluju.

Sredstva za provedbu programa volonterskih centara osiguravaju se u državnom proračunu u financijskom planu tijela državne uprave nadležnog za volonterstvo, a raspodjeljuju temeljem propisa kojim se određuju kriteriji, mjerila i postupci financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

7. Načelo zaštite korisnika volontiranja

U cijelosti je izmijenjen čl. 10. Zakona. Izmjenama navedeni članak usklađuje se s odredbama zakona kojim se uređuju obiteljski odnosi u dijelu lišenja poslovne sposobnosti te kaznenim zakonodavstvom. Također, radi daljnjeg usklađenja s Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011.) propisuje se zabrana organiziranja volontiranja organizatorima volontiranja ako kod njihovih odgovornih osoba postoje određene okolnosti.

Izmijenjeni članak 10. Zakona sada glasi:

„Članak 10.

(1) Organizatori volontiranja dužni su posvetiti osobitu pažnju izboru i edukaciji volontera koji volontiraju sa sljedećim skupinama korisnika volontiranja: djecom, osobama s invaliditetom, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su lišene poslovne sposobnosti, uz posjedovanje osobnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad s tim skupinama korisnika volontiranja.

(2) U slučaju volontiranja s korisnicima iz stavka 1. ovoga članka, organizatori volontiranja dužni su osigurati primjerenu stručnu pomoć i nadzor nad radom volontera.

(3) Volontiranje kojim se pružaju usluge djeci, osobama s invaliditetom, starijim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su lišene poslovne sposobnosti nije dopušteno:

- osobama kojima traje sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, obveznog liječenja od ovisnosti, obveznog psihosocijalnog tretmana, zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti koja je u vezi s djelatnosti volontiranja, zabrane približavanja, uznemiravanja, uhođenja ili udaljenja iz zajedničkog kućanstva,
- osobama kojima traje sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi s djelatnosti volontiranja izrečena sukladno zakonu kojim se uređuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije,

- osobama koje su pravomoćno osuđene ili se protiv njih vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela protiv života i tijela, protiv osobne slobode, kaznenih djela protiv spolne slobode, kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece, osim ako je nastupila rehabilitacija sukladno posebnom propisu,

- osobama koje su pravomoćno osuđene ili se protiv njih vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, osim ako je nastupila rehabilitacija sukladno posebnom propisu,

- osobama prema kojima je izrečena prekršajnopravna sankcija propisana zakonom kojim se uređuje zaštita od nasilja u obitelji.

(4) Organiziranje volontiranja nije dopušteno organizatorima volontiranja iz članka 7. ovoga Zakona ako kod njihovih odgovornih osoba postoje okolnosti iz stavka 3. ovoga članka.

(5) U slučaju volontiranja iz članka 27. stavka 2. ovoga Zakona, organizator volontiranja dužan je osigurati stalni nadzor stručne osobe nad volontiranjem te osigurati da volonter ne dođe u ne-nadzirani kontakt s korisnikom volontiranja tijekom čitavog vremena volontiranja.

(6) U slučaju volontiranja iz članka 27. stavka 3. ovoga Zakona, organizator volontiranja dužan je osigurati stalni nadzor stručne osobe nad volontiranjem te osigurati da volonter ne dođe u ne-nadzirani kontakt s korisnikom volontiranja dok organizator volontiranja ne pribavi posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije te druge dokaze da ne postoje okolnosti iz stavka 3. ovoga članka.“

8. Načelo zabrane iskorištavanja volontera

U cijelosti je izmijenjen i članka 11. Zakona kojim je uređeno načelo zabrane iskorištavanja volontera.

Zabranjeno je volontiranje kojim se u cijelosti zamjenjuje rad koji obavljaju radnici zaposleni u skladu sa Zakonom o radu kao i volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršitelji poslova na temelju ugovora o djelu.

Nije dopušteno volontiranje u trajanju duljem od **40 sati tjedno (prije izmjena Zakona bilo je propisano 38 sati tjedno)** u razdoblju duljem od tri mjeseca bez prekida od najmanje tri mjeseca.

Zabranjeno je volontere iskorištavati i zloupotrebjavati u svrhu stjecanja ili povećanja profita.

9. Nacionalni odbor za razvoj volonterstva

Izmijenjeni su članci 21. i 22. Zakona koji propisuju sastav Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva (u nastavku teksta: Odbor). Radi olakšavanja rada i mogućnosti održavanja sjednica Odbora u slučaju spriječenosti članova Odbora uređeno je imenovanje zamjenika članova Odbora te izmjene njegovog sastava u skladu s novim Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, br. 85/2020) i to uključivanjem predstavnika tijela državne uprave nadležnog za mlade, civilnu zaštitu, turizam i sport kao i nacionalne agencije nadležne za provođenje programa Europske unije čiji je predstavnik i dosada neformalno bio uključen u rad Odbora s obzirom na inicijative i programe Europske unije koji se odnose na volontiranje.

